

III

(Förberedande akter)

EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉNS 573:e PLENARSESSION, 26.10.2022–
27.10.2022

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om — Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

(COM(2022) 650 final)

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ett enda ansökningsförfarande för ett kombinerat tillstånd för tredjelandsmedborgare att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium och om en gemensam uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredjeland som vistas lagligen i en medlemsstat

(COM(2022) 655 final)

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén Att locka kompetens och talang till EU

(COM(2022) 657 final)

(2023/C 75/19)

Föredragande: **José Antonio MORENO DÍAZ**

Medföredragande: **Milena ANGELOVA**

Remiss	Europeiska kommissionen, 26.7.2022
Rättslig grund	Artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig sektion	Sektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna
Antagande av sektionen	29.9.2022
Antagande vid plenarsessionen	26.10.2022
Plenarsession nr	573
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	179/0/6

1. Inledning

1.1 Kommissionen lade i april 2022 fram kompetens- och talangpaketet i enlighet med arbetsprogrammet för den nya migrations- och asylpakten, som antogs i september 2020. Syftet med det nya paketet är att främja en ordnad migration till unionen och bidra till att locka talang och kompetens på ett sätt som gynnar såväl ursprungs- som destinationsländerna. Dessutom syftar översynerna till att främja ett mer effektivt och enhetligt system för rättigheter och sysselsättningsmöjligheter för tredjelandsmedborgare som är bosatta i unionen, samt till att göra unionen till en attraktivare destination för kvalificerade tredjelandsmedborgare.

1.2 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) välkomnar detta paket, som bygger på en konstruktiv och konsekvent strategi för migration och tillgodoser behovet att förbättra unionens instrument för en ordnad migration. Mot bakgrund av att den digitala och den gröna omställningen tar fart, och i en tid då bristen på arbetskraft och kompetens är påtaglig inom alla ekonomiska sektorer, betonar EESK den lagliga migrationens roll i att bidra till att avhjälpa brist på arbetskraft och kompetens på områden där det föreligger ett påvisat behov.

1.3 EESK har tidigare uttryckt oro över att den nya migrations- och asylpakten fokuserar på gränsförvaltning och migrationskontroll, och anser därför att de framsteg som gjorts gällande hanteringen av en ordnad och reguljär migration är positiva.

1.4 Kommittén uppskattar kommissionens erkännande av den avgörande roll som migranter redan nu spelar i EU:s ekonomi och samhällsliv, i och med att de bidrar till att tillgodose behoven på den föränderliga arbetsmarknaden och, när så krävs, avhjälpa arbetskrafts- och kompetensbrist. Det är oerhört viktigt att vi skiftar perspektiv till en normaliserande och en positiv diskurs.

1.5 Vi välkomnar därför att tillströmningen av talang från tredjeländer främjas i syfte att tillgodose dessa växande behov, i synnerhet inom sektorer där det råder strukturell brist.

1.6 EESK bestrider inte att det finns ett samband mellan ankomsten av arbetstagare från tredjeländer och behoven på medlemsstaternas arbetsmarknader, men vi föreslår att detta samband undersöks i syfte att förhindra undersysselsättning av och dåliga arbetsvillkor för nyanlända arbetstagare från tredjeländer.

1.7 Vi måste utveckla nya kanaler för att locka talang till unionen men påpekar samtidigt att det finns andra behov på medlemsstaternas arbetsmarknader. Dessa behov måste tillgodoses genom specifika åtgärder, utöver vad som planeras inom ramen för det föreslagna paketet. Det är av särskilt stor vikt att vi med hjälp av riktade stödåtgärder stärker insatserna för att integrera arbetslösa och icke yrkesverksamma på arbetsmarknaden.

1.8 Kommissionen bör vara mer ambitiös i sin strävan att utveckla lagliga och organiserade kanaler för arbetskraftsmigration som även tar hänsyn till personer i behov av internationellt skydd.

1.9 EESK välkomnar meddelandet om att locka kompetens och talang till EU och ser det som ett steg framåt på arbetskraftsmigrationsområdet, för vilket lämpliga, realistiska och verkningfulla instrument behövs med tanke på de nya omständigheterna.

1.10 Vi måste göra framsteg när det gäller talangreserven⁽¹⁾, med början i det inledande pilotprojektet och den fullt utvecklade version som ska sjösättas nästa år, och påpekar att talangreservens framgång och genomslagskraft hänger på att tillräckliga resurser sätts in så att den blir tillgänglig och funktionsduglig. Vi välkomnar även talangpartnerskapen och anser att de måste vidareutvecklas i samarbete med tredjeländer. EESK efterlyser lämpliga utvärderingsmekanismer som kan säkerställa synlighet och transparens i genomförandet av talangpartnerskapen, inte bara för själva instrumenten utan även för att identifiera vilka länder vi ska samarbeta med. Respekt för rättsstatens principer och mänskliga rättigheter måste genomsyra de yttre förbindelserna inom ramen för unionens migrations- och asylpolitik.

1.11 Samtidigt som kvinnor utgör en betydande del av vissa viktiga sektorer, har ofta rörliga och migrerande kvinnor otrygga anställningsförhållanden eller arbetar i den informella ekonomin, och är ofta särskilt utsatta för diskriminering, social utestängning och brist på arbetstillfällen och utbildningsmöjligheter, samt utsätts för övergrepp, våld och trakasserier. Skyddet av kvinnors rättigheter och genusperspektivet måste beaktas i större utsträckning.

1.12 EESK välkomnar den föreslagna översynen av direktivet om varaktig bosättning i EU. Kommittén gläder sig åt att förslaget gör processen att förvärva denna ställning enklare, eftersom det blir möjligt att ackumulera kvalifikationsår från bosättningsperioder i olika medlemsstater, att det främjar rörligheten inom EU och syftar till att utvidga principen om lika tillgång till socialt skydd till att omfatta även EU-medborgare som är varaktigt bosatta i en annan medlemsstat.

---

(1) EU:s talangreserv kommer att vara en EU-omfattande reserv med kandidater från tredjeländer som väljs ut på grundval av särskilda kompetensnivåer, kriterier och migrationsvillkor efter det att kandidaternas meriter har granskats. Det blir den första EU-omfattande plattformen och EU-omfattande matchningsverket för detta ändamål (COM(2022) 657 final).

1.13 EESK välkomnar översynen av direktivet om ett kombinerat tillstånd, inbegripet dess mål att underlätta och förenkla ansökningsförfarandet och se till att det kombinerade tillståndet inte är knutet till en viss arbetsgivare, även om kommittén anser att man hade kunnat försöka utöka uppsättningen rättigheter i linje med innehållet i det första förslaget till direktiv, som lades fram 2011.

1.14 För EESK är det mycket viktigt att man i översynen lägger tyngdpunkten på behovet att förbättra likabehandling av arbetstagare som är tredjelandsmedborgare, i synnerhet när det gäller arbetsvillkor, föreningsfrihet och friheten att tillhöra en arbetstagarorganisation samt sociala trygghetsförmåner.

1.15 EESK understryker också vikten av att göra arbetsmarknadens parter och andra berörda parter delaktiga i diskussionen om hur hanteringen av arbetskraftsmigrationen kan förbättras på EU-nivå. Mot bakgrund av detta välkomnar vi inrättandet av den föreslagna plattformen för dialog på EU-nivå.

2. Allmänna kommentarer

2.1 Kommissionen lade i april 2022 fram kompetens- och talangpaketet i enlighet med arbetsprogrammet för den nya migrations- och asylpakten, som antogs i september 2020. Paketet omfattar översynen av direktiv 2003/109/EG om varaktig bosättning ^(?), direktiv 2011/98/EU om ett kombinerat tillstånd ^(?) och meddelandet från kommissionen om att locka kompetens och talang till unionen ⁽⁴⁾.

2.2 Syftet med det nya paketet är att främja en ordnad migration till unionen och bidra till att locka talang och kompetens på ett sätt som gynnar såväl ursprungs- som destinationsländerna. Dessutom syftar översynerna till att främja ett mer effektivt och enhetligt system för rättigheter och sysselsättningsmöjligheter för tredjelandsmedborgare som är bosatta i unionen, samt till att göra unionen till en attraktivare destination för kvalificerade tredjelandsmedborgare.

2.3 Meddelandet om att locka talang och kompetens syftar till att bringa ordning i de principer som ligger till grund för laglig migration till EU av ekonomiska skäl. I meddelandet återspeglas viljan att med de två förslagen till översyn förbättra lagstiftningen, utveckla talangpartnerskap och en unionsomfattande talangreserv samt ta ett steg framåt gällande politiken för laglig migration på områdena omsorg, ungdom och innovation.

2.4 EESK påpekar att det i förslaget inte görs någon analys eller utvärdering av anledningarna till att de nuvarande direktiven om kombinerade tillstånd eller varaktig bosättning inte har varit ändamålsenliga. Kommissionen bör analysera och meddela vad som ligger bakom dessa brister och slå fast huruvida de uppstått på grund av till exempel bristande vilja från medlemsstaternas sida att genomföra direktiven eller överdriven byråkrati. Detta för att förhindra att liknande problem uppstår i framtiden.

2.5 Genom förslaget till översyn av direktivet om ett kombinerat tillstånd ökar möjligheten att utvidga tillgången till detta instrument. Det blir lättare för arbetstagare från tredjeländer att delta på arbetsmarknaden, samtidigt som tillhörande rättigheter befästs och framsteg görs med att harmonisera direktivets tillämpning i medlemsstaterna.

2.6 Den föreslagna översynen av EU-direktivet om varaktig bosättning syftar också till att förbättra tillämpningen av direktivet i de enskilda medlemsstaterna, samtidigt som rörligheten inom EU underlättas genom förenklade förfaranden och minskade tidskrav för att förvärva uppehållstillstånd för varaktig bosättning.

2.7 På det stora hela välkomnar EESK detta paket, som bygger på en konstruktiv och konsekvent strategi för migration, tillgodoser behovet att förbättra unionens instrument för en ordnad migration och betonar den lagliga migrationens roll för att avhjälpa arbetskrafts- och kompetensbrist på de områden där det finns ett påvisat behov. Kommittén har tidigare uttryckt oro över att den nya migrations- och asylpakten fokuserar på gränsförvaltning och migrationskontroll, och välkomnar därför de framsteg som gjorts gällande hanteringen av en ordnad och reguljär migration.

2.8 Vi uppskattar den avgörande roll som migranter redan nu spelar i EU:s ekonomi och samhällsliv, i och med att de bidrar till att tillgodose arbetsmarknadens behov och, när så krävs, avhjälpa arbetskrafts- och kompetensbrist. EESK välkomnar därför att tillströmningen av talang från tredjeländer främjas i syfte att tillgodose dessa växande behov, i synnerhet inom sektorer där det råder strukturell brist. Vi välkomnar även alla åtgärder i syfte att locka innovativa och

^(?) COM(2022) 650 final.

^(?) COM(2022) 655 final.

⁽⁴⁾ COM(2022) 657 final.

skalbara företag, vilka tillför ett betydande mervärde till EU:s ekonomi och samhällsliv. Internationella forskningsprojekt förblir ytterligare ett verkningsfullt sätt att främja, locka till sig och behålla talanger i världsklass. Mot bakgrund av detta är det nödvändigt att påskynda och förenkla tillträdet till EU:s arbetsmarknad för yrkesverksamma från tredjeländer i efterfrågade yrkesgrupper så att unionens attraktionskraft gentemot andra delar av världen ökar. EESK uppmanar och välkomnar också det faktum att praktiska verktyg tas fram och genomförs i syfte att lättare koppla samman och matcha talanger från tredjeländer med potentiella arbetsgivare i medlemsstaterna.

2.9 Vi behöver fundera över sambandet mellan tillströmningen av utländsk arbetskraft och behoven på medlemsstaternas arbetsmarknader. I en del EU-länder råder strukturell arbetslöshet inom vissa sysselsättningssektorer och yrken, vilket kan härledas till kompetensglapp, att vissa sektorer/yrken framstår som föga attraktiva samt farhågor rörande arbetsvillkor. I de länderna är det viktigt att försöka göra sådana sektorer och yrken mer attraktiva för arbetstagare på den inhemska marknaden (medborgare i landet i fråga, arbetstagare från EU och arbetstagare från tredjeländer med arbetstillstånd) för att förhindra undersysselsättning och dåliga arbetsvillkor för nyanlända arbetstagare från tredjeländer. Parallellt med detta kan EU:s talangreserv bidra till att underlätta en riktad matchning mellan arbetstagare från tredjeländer och arbetstillfällen i EU för att undvika undersysselsättning bland dessa arbetstagare.

2.10 EESK anser att vi måste utveckla nya kanaler för att locka talanger till unionen men påpekar samtidigt att det finns andra behov på medlemsstaternas arbetsmarknader. Dessa behov måste tillgodoses genom specifika åtgärder utöver vad som planeras inom ramen för det föreslagna paketet.

2.11 Därför hoppas EESK att framsteg kan göras (i enlighet med planerna i uppföljningsrapporterna) när det gäller att förbättra direktivet om säsongsarbetare och direktivet om företagsintern förflyttning av personal, som planeras till 2023. Mot bakgrund av detta betonar vi, i linje med Europaparlamentets och våra egna resolutioner, att vi måste eftersträva att säkerställa skyddet av säsongsarbetare och, i synnerhet, bekämpa arbetskraftsexploatering när den uppdragas genom att i linje med Europeiska arbetsmyndighetens arbete förstärka och utöka arbetsplatsinspektionerna för detta ändamål.

2.12 Med tanke på antagandet av **den europeiska kompetensagendan** ⁽⁵⁾ den 1 juli 2020 anser EESK att migranter, flyktingar och personer som söker internationellt skydd bör behandlas lika, utan hänsyn till kompetens och kvalifikationer. Därför bör alla arbetstagare kunna tillgodoräkna sig sin kompetens, få tillgång till en ändamålsenlig praktikplats av god kvalitet, omskolning och fortbildning. Detta så att de kan integreras på arbetsmarknaden på grundval av flexibla utbildningsvägar som motsvarar deras specifika behov och med vederbörlig hänsyn tagen till deras åldersgrupp.

2.13 Kommissionen bör vara mer ambitiös i sin strävan att utveckla lagliga och organiserade kanaler för arbetskraftsmigration som även tar hänsyn till personer i behov av internationellt skydd.

2.14 Vad gäller studenter från tredjeländer som kommer till EU för att studera, bör man titta på hur de smidigt kan integreras på EU:s arbetsmarknad samtidigt som kompetensflykt motverkas. Förebyggande åtgärder såsom klausuler om etisk rekrytering skulle kunna ha en positiv effekt ⁽⁶⁾, liksom mekanismer för stöd till återvändande till och återintegration i deras ursprungsland men specifika klausuler om detta kan även tas upp i bilaterala avtal om arbetskraftsmigration

3. Om meddelandet "Att locka kompetens och talang till EU"

3.1 Meddelandet lades fram i april 2022 och knyter an till rekommendationerna om laglig migration i 2020 års migrations- och asylpakt, med målsättningen att främja lagstiftningsinitiativ och operativa initiativ på området.

3.2 EESK välkomnar detta meddelande och ser det som ett steg framåt på arbetskraftsmigrationsområdet, för vilket lämpliga instrument behövs med tanke på de nya omständigheterna. Mot bakgrund av detta anser EESK att det är lägligt att inkludera en rad specifika åtgärder för ukrainska flyktingar, och beklagar också att dessa åtgärder inte har genomförts tidigare rent generellt för personer i behov av internationellt skydd, särskilt under krisen till följd av kriget i Syrien 2015. Kommittén är övertygad om att de åtgärder och initiativ som vidtas gentemot människor som flyr från Ukraina utgör en vändpunkt och bör vara normen för EU:s åtgärder i liknande situationer i framtiden.

⁽⁵⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sv&catId=89&furtherNews=yes&newsId=9723>

⁽⁶⁾ General principles and operational guidelines for fair recruitment and definition of recruitment fees and related costs.

3.3 EESK anser att vi måste göra framsteg i fråga om talangpartnerskap i samarbete med tredjeländer. Vi efterlyser dock lämpliga utvärderingsmekanismer, inte bara för själva instrumenten utan även för att identifiera vilka länder vi ska samarbeta med. Respekt för rättsstatens principer och mänskliga rättigheter måste genomsyra de yttre förbindelserna i anslutning till unionens migrations- och asylopolitik. EESK finner det även nödvändigt att kontrollera och utvärdera förfarandena för samt resultaten av redan avslutade pilotprojekt, så att de kan ligga till grund för och användas i nya projekt.

3.4 I sitt arbete med att ta fram ett förslag om EU:s talangreserv är det viktigt att kommissionen samarbetar med medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter för att utforma reserven på ett sätt som minimerar byråkrati och undviker onödig komplexitet. Därmed kan den komma på plats och vara i gång så snabbt som möjligt. Syftet med talangreserven bör vara att svara mot aktuella och framtida behov av kompetens – den bör utnyttja potentialen i AI och annan avancerad teknik så att den fullt ut drar nytta av tredjelandsmedborgares talang och kompetens och kompletterar såväl den roll som medlemsstaternas medborgare har som arbetskraftsörligheten inom unionen.

3.5 Med tanke på den akuta brist arbetsgivare upplever vad gäller arbetskraft och kompetens, och som ofta är av strukturell art, kan en bra utgångspunkt för den slutgiltiga versionen av reserven vara att låta en riktad matchningsstrategi stödja sig på förteckningar över bristyrken. Mot bakgrund av hur viktigt det är att se till att de nationella förteckningarna över bristyrken är uppdaterade bör kommissionen identifiera möjligheter till ömsesidigt lärande och inbördes utvärdering på detta område.

3.6 Vid sidan av att utarbeta själva talangreserven är det nödvändigt att tillsammans med arbetsgivare och fackföreningar vidareutveckla realtidsinformation om arbetsmarknaden och kompetens, vilket kommer att göra det möjligt för reserven att fungera effektivt. Samtidigt är det viktigt att förbättra unionens förmåga att samla in och tolka jämförbara och trovärdiga uppgifter om behovet av migration från tredjeländer.

3.7 EESK välkomnar att ett matchningsverktyg införs så att man bättre kan koppla samman utbud och efterfrågan. Kommittén anser att dessa åtgärder krävs för att rekrytera talanger, men upprepar att det föreligger ett stort behov av att parallellt med detta även ta itu med andra sektorer av medlemsstaternas arbetsmarknader.

3.8 EESK håller med kommissionen om att de sociala och ekonomiska aktörerna måste samarbeta och delta för att dessa initiativ ska kunna röna framgångar och anser att framsteg krävs när det gäller att skapa möjligheter till dialog mellan dem på EU-nivå. EESK är ett mycket lämpligt forum för diskussioner om operativa och praktiska frågor med koppling till arbetskraftsmigration. Av denna anledning bör EESK delta i den högnivåkonferens som kommissionen har planerat till slutet av 2022 om den nya plattformen för arbetskraftsmigration. EESK understryker också vikten av att göra arbetsmarknadens parter och andra berörda parter delaktiga i diskussionen om hur hanteringen av arbetskraftsmigrationen kan förbättras på EU-nivå. Mot bakgrund av detta välkomnar vi inrättandet av den föreslagna plattformen för dialog på EU-nivå.

3.9 Att utforska framtida vägar för arbetskraftsmigration inom en sektor som vårdsektorn är ett steg framåt, men vi beklagar att framstegen på dessa områden bygger på specifika förfaranden som splittrar sammanhållningen i den gemensamma europeiska migrations- och asylopolitiken och därmed försvårar en helhetsyn. Under alla omständigheter håller EESK med om att framsteg på dessa områden behövs och kan uppnås genom att man tar upp frågor som etisk rekrytering och normer för skydd av arbetstagares rättigheter.

3.10 Samtidigt som kvinnor utgör en betydande del av vissa viktiga sektorer, har ofta rörliga och migrerande kvinnor otrygga anställningsförhållanden eller arbetar i den informella ekonomin, och är ofta särskilt utsatta för diskriminering, social utestängning och brist på arbetstillfällen och utbildningsmöjligheter, samt utsätts för övergrepp, våld och trakasserier. Skyddet av kvinnors rättigheter och genusperspektivet måste beaktas i större utsträckning.

3.11 EESK välkomnar att rörlighetsprogram främjas för unga, men vill återigen framhålla att vi behöver säkerställa en rörlighet och integration på arbetsmarknaden som värnar yngre arbetstagares rättigheter, eftersom de ibland har sämre arbetsvillkor (tillfälliga anställningar, låga löner osv.). I samma anda bör särskilda åtgärder fastställas så att arbetstagare med funktionsnedsättning lättare kan integreras.

3.12 EESK välkomnar initiativet om att överväga system för inresa för innovativa entreprenörer från tredjeländer. I detta avseende anser kommittén att det är positivt att systemen för inresa utforskas mot bakgrund av den digitala och hållbara ekonomin, men anser att de, om de har rätt struktur, även kan ha en bred räckvidd och därmed underlätta inresa för andra yrkesgrupper till EU-länderna.

4. Om översynen av direktivet om ställning om varaktigt bosättning i unionen

4.1 EESK välkomnar detta förslag till direktiv och dess syfte att stärka ställningen för varaktigt bosatta i unionen genom att förbättra villkoren för förvärv av ställning som varaktigt bosatt, särskilt när det gäller bosättning i en annan medlemsstat. Kommittén välkomnar också att man genom förslaget avser att utvidga lika tillgång till socialt skydd till att omfatta även EU-medborgare som är varaktigt bosatta i en annan medlemsstat. EESK välkomnar även försöken att säkerställa likabehandling och underlätta tillgång till information om familjeåterförening i samband med detta direktiv.

4.2 Ställning som varaktigt bosatt i unionen är ett av den europeiska migrations- och asylpolitikens viktigaste instrument. Förfarandena för att förvärva ställning som varaktigt bosatt i unionen antogs 2003 och har utvecklats olikartat i unionen. Kommissionens föreslagna översyn syftar till att skapa ett mer enhetligt system.

4.3 EU-medborgare kan ansöka om ställning som varaktigt bosatt efter fem års bosättning i en annan medlemsstat, en bestämmelse som behålls i det föreslagna reviderade direktivet. Förslaget syftar till att underlätta rörligheten inom unionen för personer med denna typ av bosättning genom att minska kravet på bosättning till tre år. Dessutom beaktas i förslaget kumulativa bosättningsperioder i olika medlemsstater.

4.4 Att låta sökande ackumulera bosättningsperioder i olika medlemsstater för att uppnå tidskraven för ställning som varaktigt bosatt i unionen är ett steg framåt, men mekanismerna för att övervaka och samordna denna bestämmelse i de olika medlemsstaterna måste förbättras.

4.5 EESK välkomnar att olika former av bosättning inkluderas, såsom bosättning för studier, internationellt skydd och tillfällig bosättning. Viseringar för kortare vistelser undantas, även om de skulle kunna omfattas av bestämmelsen i de fall då den sökande kan bevisa ett återkommande anställningsförhållande eller liknande.

4.6 EESK välkomnar också att rättigheterna för varaktigt bosatta i unionen och för familjemedlemmar stärks, inbegripet rätten att arbeta i och flytta till en annan medlemsstat, eller att byta jobb och flytta till en annan medlemsstat. Kommittén noterar med intresse att den nationella arbetsmarknadssituationen, enligt den föreslagna nya artikeln, inte behöver beaktas vid ansökningar om att förvärva ställning som varaktigt bosatt i en annan medlemsstat (dvs. när varaktigt bosättning i unionen redan har erhållits) gällande både anställda och egenföretagare.

4.7 Vi välkomnar förenklingen det innebär att det blir möjligt att arbeta och studera senast 30 dagar efter det att en ansökan om varaktigt bosättning i en annan medlemsstat lämnats in. Kommittén välkomnar också erkännandet av rätten att utöva ett reglerat yrke (för varaktigt bosatta i en annan medlemsstat) på samma villkor som EU-medborgare.

4.8 EESK erkänner vikten av att medlemsstaterna garanterar samma friheter och rättigheter för varaktigt bosatta i unionen (och deras familjemedlemmar) som för personer med permanent uppehållstillstånd. Det är dessutom positivt att medlemsstaterna även ser till att personer som ansöker om ställning som varaktigt bosatt i unionen inte behöver betala högre avgifter för handläggningen av sin ansökan än de som ansöker om nationella uppehållstillstånd.

4.9 EESK menar att rätten att leva i familj är en grundläggande rättighet som främjar social integration, och välkomnar därför att man undanröjer administrativa och byråkratiska hinder, i synnerhet gällande integrationsvillkoren för varaktigt bosatta. Kommittén välkomnar också att barn till varaktigt bosatta, som är födda (eller adopterade) i EU, automatiskt förvärvar ställning som varaktigt bosatt.

5. Om översynen av direktivet om ett kombinerat tillstånd

5.1 EESK välkomnar översynen av direktivet om ett kombinerat tillstånd, vilket medför förbättringar av det nuvarande direktivet på flera områden:

— Tidsfristen för ansökningsförfarandet kortas ner till fyra månader.

— Förfarandet kan inledas antingen från ursprungslandet eller från mottagande medlemsstat.

- Direktivet omfattar även tredjelandsmedborgare som är sysselsatta via bemanningsföretag.
- Möjligheten att byta arbetsgivare under tillståndets giltighetstid, även om medlemsstaterna bibehåller möjligheten till avslag.
- Det kombinerade tillståndet kan inte återkallas under en period om minst tre månader som följer på att innehavaren har förlorat sitt jobb, vilket leder till stabilitet och förbättrar sysselsättningens kvalitet samt migrerande arbetstagares arbetsvillkor.
- Räckvidden för direktivet om ett kombinerat tillstånd utökas till personer under tillfälligt skydd.
- Olika alternativ utforskas om hur information om rättigheterna kopplade till det kombinerade tillståndets rättigheter kan tillhandahållas.

5.2 EESK anser trots detta att vi försitter ett tillfälle om vi inte utökar uppsättningen rättigheter i linje med innehållet i det första förslaget till direktiv från 2011. Detta gäller frågor som arbetslöshetsförmåner, även om EESK fortsatt betonar vikten av att ge medlemsstaterna en viss flexibilitet på området, så som avses i det föreliggande direktivet. Kommittén beklagar därtill att man inte har tittat på möjligheten att utöka direktivets räckvidd till migranter med tillfälliga arbeten.

5.3 För EESK är det mycket viktigt att man i översynen betonar att likabehandlingen av arbetstagare som är tredjelandsmedborgare behöver förbättras, i synnerhet när det gäller rådgivning om sociala rättigheter och arbetsvillkor, föreningsfrihet och friheten att tillhöra en arbetstagarorganisation samt sociala trygghetsförmåner. Detta för att underlätta arbetsmarknadsintegration på lika villkor.

5.4 EESK stöder uppmaningen om att medlemsstaterna bör utveckla lämpliga mekanismer för riskbedömning, inspektioner och sanktioner samt för övervakning av arbetsgivare. Kommittén noterar dock att eftersom arbetsplatsinspektioner är en nationell behörighet bör de budskap och övervakningsverktyg som kan utvecklas på EU-nivå stärkas i enlighet med Europeiska arbetsmyndighetens mandat ⁽⁷⁾.

5.5 EESK anser att ytterligare framsteg bör göras när det gäller att skydda de migrerande arbetstagare som använder de mekanismer för klagomål som arbetsinspektionen erbjuder. Utan mekanismer som förhindrar att arbetstagares klagomål gällande arbete används för migrationskontrolländamål finns det en risk för att arbetsgivare straffar dem som rapporterar exploaterande arbetsförhållanden, med negativa konsekvenser för de klagandes uppehållsstatus. I detta avseende måste åtgärder för att bekämpa arbetskraftsexploatering vidareutvecklas och efterlevas bättre.

Bryssel den 26 oktober 2022.

Christa SCHWENG
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

⁽⁷⁾ <https://www.ela.europa.eu/en/what-we-do>